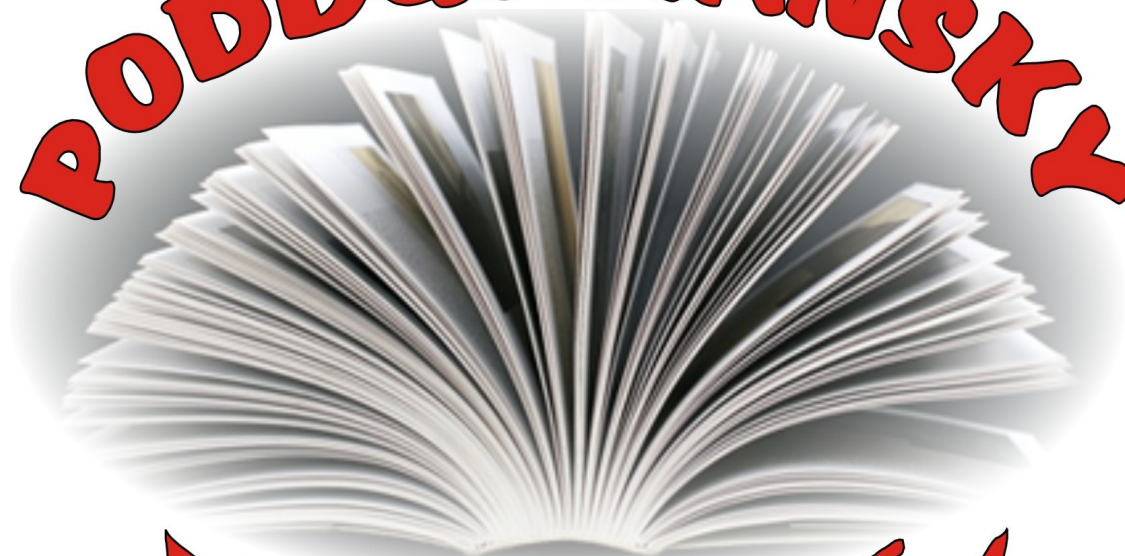

PODDUKLIANSKY

KNIHOVNÍK

Ročník 6 číslo 4

2015

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

**Veselé Vianoce a šťastný
Nový rok 2016**

OBSAH

<i>Knižnica pre všetkých.....</i>	<i>1</i>
<i>Naše aktivity.....</i>	<i>1</i>
<i>Oddelenie ako ho (ne)poznáte.....</i>	<i>10</i>
<i>Regionálne osobnosti – Ivan Polvyka.....</i>	<i>12</i>
<i>Police plné kníh.....</i>	<i>15</i>
<i>Jazykové omyly.....</i>	<i>17</i>
<i>Viete, že...?.....</i>	<i>18</i>
<i>Nobelovú cenu za literatúru získala.....</i>	<i>19</i>
<i>Najkrajšie knižnice sveta.....</i>	<i>20</i>
<i>Výrazy, ktoré prekľenuli tisícročia.....</i>	<i>21</i>
<i>Čas na zábavu.....</i>	<i>22</i>

Knižnica pre všetkých

Naše aktivity

Beseda s **Miroslavom Majernikom**, autorom knihy **Preteky s časom** s podnázvom **Príbehy, ktoré sa nestali legendami**, sa uskutočnila v priestoroch Podduklianskej knižnice vo Svidníku dňa **8.10.2015**. Riaditeľ knižnice Kamil Beňko v úvode prítomným stručne priblížil tematiku tejto knihy autobiografického charakteru, kde autor zaradil nielen príbehy autorových starých otcov, ale chcel ukázať aj svoje rodné mesto Stropkov v päťdesiatych rokoch a tieto spomienky doplnil aj príbehmi z detstva a zo školy. Potom sa ujal slova

samotný autor knihy, ktorý prítomným porozprával, ako kniha vznikla, prečo sa rozhodol písať a aké má plány do svojej ďalšej literárnej činnosti. Toto milé podujatie hudobným vstupom spestrili žiaci Základnej umeleckej školy vo Svidníku. Veríme, že jeho kniha si nájde stálych čitateľov nielen v Podduklianskej knižnici vo Svidníku, ale aj na celom Slovensku.

Deň stromov navrhol zorganizovať v januári povelaním novinár, ktorý bol propagátorom stromov v okolí zlepšuje klímu ako aj pôdne slávi po celom svete už od polovice 19. osláv sa líši podľa klimatických podmienok V stredoeurópskych krajinách bol dátum ustanovený na 20. októbra a naša knižnica príležitosti zorganizovala pre žiakov 3. roč. ZŠ o knihe Ľuda Ondrejova **Keď pôjdeš horou**, **19.10.2015**

1872 J. Sterling Morton, myšlienky, že prítomnosť vlastnosti. Deň stromov sa storočia. Dátum týchto jednotlivých zemí. Národného dňa stromov tohto roku pri tejto UI. Karpatská besedu ktorá sa uskutočnila

Pri príležitosti Svetového dňa zvierat pre deti Školského klubu ZŠ Ul. 8. mája bolo uskutočnené **21.10.2015** v knižnici podujatie pod názvom **Zázračný svet zvierat**. Svetový deň zvierat sa oslavuje 4. októbra. Tento dátum bol vybraný, pretože naň pripadá sviatok sv. Františka z Assisi, ktorý bol veľkým milovníkom zvierat a je patrónom zvierat a ekológov.

Kniha najkrajší dar. 23.10. 2015 knižnicu navštívili deti Detského domova vo Svidníku, kde sa dozvedeli vzniká, o jej funkcii, z čoho vznikol a ako sa v jej bohatom knižničnom fonde podujatia si nakoniec mohli pozrieť film Pančuche.

nielen o tom, čo je to kniha, ako papier, ale aj o tom čo je to knižnica orientovať. Pre spestrenie tohto na videokazete o Pippi Dlhej Pančuche.

Dňa **26.10.2015** sa v priestoroch detského oddelenia uskutočnila beseda o dvoch nezbedných dvojčikách **Danke a Janke**, o knihe, ktorú napísala známa slovenská spisovateľka Mária Ďuričková. Na tejto besede sa zúčastnili žiaci ZŠ Ul. 8. mája a žiaci ZŠ Ul. Karpatská.

Do podujatia pod názvom **Deň Prešovského kraja** sa od roku 2009 každoročne zapája aj Podduklianska knižnica vo Svidníku svojou pestrou paletou podujatí, ktoré pripravuje pre svojich používateľov. Tento rok to bolo **27.10.2015** a pre svojich priaznivcov pracovníci knižnice pripravili výstavu pod názvom **Môj región**, ktorá bola nainštalovaná pri príležitosti 40. výročia práce s regionálnou literatúrou v knižnici a ktorá trvala do 30. novembra. Záujemcovia si mohli pozrieť množstvo fotografií, obrázkov a materiálov, ktoré spestrili a zdokumentovali históriu tohto oddelenia, ale aj celej knižnice v jej rozličných etapách vývoja, dozvedeli sa aj čo všetko sa v tomto oddelení nachádza, hlavne knihy, monografie,

jubilejné publikácie, regionálne zborníky, ale aj drobné tlače, ako fotografie, pozvánky, plagáty, kalendáre, mapy, výstrižkové albumy, časopisy a iné. Ďalej to bola informačná výchova pre žiakov 4. roč. ZŠ Ul. Karpatská, ktorej hlavným cieľom je viesť naučiť deti orientovať sa v knižničnom fonde za účelom nadobúdania znalostí, vedomostí, ale aj zručností pri práci s rôznorodými druhmi dokumentov a informačnými zdrojmi, beseda o knihe Pavla Dobšinského O troch grošoch, beseda s predsedníčkou Únie nevidiacich a slabozrakých vo Svidníku Nadeždou Muščikovou a v

tvorivej dielni si deti mohli vlastnoručne z javorových listov vyrobiť kvety. Na týchto podujatiach sa okrem detí ZŠ v meste Svidník zúčastnili aj deti zo ZŠ Vyšný Orлік. Všetkých zúčastnených bolo 115. Deň Prešovského kraja to boli nielen rôznorodé podujatia, ale aj zápisy nových čitateľov do knižnice či odpustenie pokút za nevrátenie kníh. V tento deň sa do Podduklianskej knižnice bezplatne zaregistrovalo 13 nových čitateľov, za oneskorené vrátenie kníh boli 24 používateľom odpustené sankčné poplatky v hodnote 52,62 € a výška najväčšieho odpusteného poplatku činila 6.- €.

Na **Rozprávkovom poklade** – besiedke pre najmenšie deti sa v priestore plnom zaujímavých a pekných kníh zišli **5.11.2015** najmenší škôlkari z MŠ na Ul. gen. Svobodu, kde pre nich tety knihovníčky pripravili nielen rozprávkové predpoludnie, ale aj predpoludnie plné hádaniek, pri riešení ktorých deti preukázali nielen svoju šikovnosť, ale aj bystrosť. Páčila sa im aj tvorba ručne vyrobených ozdôb s jesenným motívom, ktorú mali možnosť poobdivovať v priestoroch knižnice.

Dňa **10.11.2015** v poobedňajších hodinách sa v Podduklianskej knižnici uskutočnili podujatia: V pamäti národa: **Tokajík 1944-2015** a **Október – mesiac úcty k starším**.

Tokajík zažil 19.11.1944 krutú udalosť, keď sa nemeckí fašisti beštiálne pomstili na nevinných obyvateľoch. V ten deň Nemci pochytili 34 mužov, zhromaždili ich a zastreli ich a dedinu zapálili. Preto sa na Tokajík nezabúda ani dnes, a nech bude tokajické memento súčasťou našej pamäti aj pre ďalšie generácie.

Mesiac október by mal byť pripomienkou ako si uctiť starších občanov v našom okolí. No

úcta k starším by mala byť hlavne spontánna, nenásilná a sústavná. A predovšetkým by táto úcta mala byť stála a nielen v **Mesiaci úcty k starším**.

Starší ľudia si ju určite zaslúžia, veď vekom nadobudli rôzne skúsenosti, ktoré môžu odovzdávať mladším. Napokon vďačíme im aj za svoj život. Nezabudli sme na nich ani my v knižnici, kde sme pre nich pripravili kytičku uvitú z piesní, básní a hovoreného slova a aj takýmto spôsobom im poďakovali za ich pracovitosť, lásku, dobrotu a starostlivosť. O pestrý program oboch podujatí sa postarali recitátorky klubu

umeleckého slova, ktorý pracuje pri knižnici, trio Tropar a deti zo Základnej školy Ul. Karpatská.

Pre žiakov stredných škôl v meste Svidník sa **12.11.2015** uskutočnila v knižnici beseda s autorkou náboženskej poézie pani **Alžbetou Onduskovou** z Giraltoviec. Autorka vyrastala v rodine, kde sa kresťanstvo chápalo ako dodržiavanie určitých povinností voči

Bohu a cirkvi. Rodičia ju vždy učili čestnosti a spravodlivosti, a tak pevné charakterové základy navždy ovplyvnili jej život. Na tomto podujatí sa zúčastnili aj obyvatelia mesta, ktorých táto problematika zaujíma. Pani Onduskovej doteraz vyšlo osem zbierok duchovnej poézie. Vydala aj zopár cestovateľských príbehov v mestskom časopise Spravodajca mesta Giraltovce. Inšpiráciu pre svoju tvorbu čerpá v prírode. Precestovala niekoľko krajín, upúťali ju Alpy, ale aj Izrael. Vo svojich básňach vyjadrila celý svoj zápas o vieru. Vo svojej tvorbe nám kladie svoje srdce na dlaň a my sa mlčky ponárame do jej veršov. Alžbeta Ondusková zbierala aj mnohé ľudové múdrosti a vzácne myšlienky. Postupne ich zapisovala do zošitov tak, ako ich počula alebo čítala. Časť z nich Anna Mital'ová vybrala a rozhodla sa vydať v útlej knižke pod názvom Pranostiky života. Sú rozdelené na dve časti svetskú a duchovnú.

Podduklianska knižnica vydala na CD nosiči, ktorý vyšiel koncom roka 2014, odporúčajúcu bibliografiu formou elektronickej prezentácie pod názvom **Prechádzky ulicami môjho rodného mesta**, ktorá by mohla poslúžiť aj ako zaujímavý materiál pre spastrenie vyučovacích hodín v knižnici pre žiakov základných škôl v meste. V rámci regionálnej výchovy sa v knižnici začiatkom mesiaca novembra pre žiakov 8. ročníkov ZŠ Ul. Komenského a **16.11.2015** pre žiakov 6.-7. ročníkov Spojenej školy vo Svidníku a **22.12.2015** pre žiakov 5. ročníkov ZŠ Ul. 8. mája uskutočnilo podujatie, na ktorom bola využitá táto bibliografia. Žiaci sa napríklad dozvedeli, že ulice nášho mesta sú pomenované nielen podľa rôznych historických osobnosti, ktorých život je spätý s týmto mestom, ale aj po osobnostiach

známych v našom regióne i na celom svete, po rôznych historických udalostiach, mestách a pod. Je to materiál, ktorý predstavuje 41 ulíc, ktoré sa nachádzajú vo Svidníku, krátky popis podľa čoho alebo koho bola ulica pomenovaná, mapu ulice, fotografiu časti ulice, a

pri niektorých uliciach je uvedený zoznam najznámejších objektov, ktoré sa na danej ulici nachádzajú, napr. školy, lekárne, kultúrne zariadenia, reštaurácie a pod. Dozvedeli sa aj napr. kto to bol MUDr. Pribula, Ivan Polyvka, Dimitro Pavlík, Ľudovít Kukorelli, M.I.Kutuzov alebo o významných udalostiach spojených s mestom Svidník, ako napr. KDO, oslobodenie, 1. máj, SNP alebo aj o ulici Festivalovej a Makovickej a pod. Žiaci boli veľmi aktívni, na otázky knihovníčky reagovali spontánne a správne, čím

presvedčili o svojich znalostiach nielen z regionálnej histórie, ale aj všeobecnej histórie.

Dňa **19.11.2015** si žiaci vo Svidníku (p. učiteľka regionálnej výchovy ktorá bola spojená s žiakmi o histórii a okresu Svidník. Túto pozreli aj žiaci 9. Svidníku (p. učiteľ prezrelo vyše 200

3. ročníka ZŠ, Ul. 8. mája Hlivjaková) v rámci pozreli výstavu **Môj región**, výkladom a diskusiou medzi súčasnosti mesta Svidník a výstavu si **30.11.2015** ročníkov ZŠ, Ul. 8. mája vo Genco). Celkovo si výstavu návštevníkov knižnice.

K najznámejším bájkárom patrí starogrécky autor bájok **Ezop**, ktorý pôsobil v Grécku asi v 6. st. pred Kr. O jeho živote sa toho veľa nevie, pravdepodobne sa narodil ako otrok, za svojho života veľa cestoval a keďže bol vzdelaný, pôsobil ako pisár. V tej dobe si bohatí ľudia najímali vzdelaných otrokov. O jeho bájkach sa na hodine literatúry v knižnici porozprávali **30.11.2015** žiaci 4. roč. ZŠ Ul. Karpatská. Ezop svojimi básňami - bájkami ľudí učil, ako sa majú chovať, čo robiť a čo nerobiť. V jeho bájkach vystupujú zvieratá, predmety alebo rastliny, ktorým prisudzuje ľudské vlastnosti. Všetky jeho bájky obsahujú na konci väčšinou didaktické poučenie.

Publikácia **Kapitoly zo života hrdinu Rudolfa Jasioka** Igora Slepceva, bola na pôde Podduklianskej knižnice vo Svidníku **1. decembra 2015** slávnostne uvedená do sveta kníh a jej čitateľov. Životné osudy Rudolfa Jasioka, kapitána in memoriam, hrdinu Československa, veliteľa tankovej roty 1. československej brigády, účastníka bojov o Sokolovo, Kyjev, Bielu Cerkov, Žaškov, Karpaty a o Duklu, ktorý je pochovaný na duklianskom cintoríne, v rukopisnej forme spracoval bývalý dlhoročný pracovník Vojenského múzea vo Svidníku Igor Slepcev a editoval ju plukovník Jozef Bystrický. Táto kniha vyšla k nedožitým 70. narodeninám Igora Slepceva. Slávnostného promovania tejto knihy sa zúčastnila manželka už nebohého autora Anna Klebanová so synom Olegom, ktorý sa postaral o grafickú úpravu, sadzbu a zalomenie tejto publikácie a ktorá vyšla aj vďaka im, ale aj ďalší hostia, ako napr. plk. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD., riaditeľ Vojenského historického ústavu v Bratislave, historik plk. Jozef Bystrický, hlavný editor knihy, riaditeľ Vojenského historického múzea v Piešťanoch Milan Kubizniak, Peter Pilip, poslanec Prešovského samosprávneho kraja, primátor mesta Svidník Ing. Ján Holodňák, PhDr. Richard Pavlovič, PhD., riaditeľ Štátneho múzea v Košiciach, Mgr. Jozef Rodák, vedúci Múzejného oddelenia Vojenského múzea vo Svidníku a iní. Šťastný vzlet do ríše kníh, do ríše poznania vojenských regionálnych dejín a hrdinov Dukly poprial tejto publikácii Mgr. Kamil Beňko, riaditeľ knižnice, ktorý moderoval toto podujatie.

Dramaturgička a realizátorka projektu Celé Slovensko číta deťom Ivana Janáková šíri po Slovensku vedomie, že čítať knihy je dobré, predstavuje našim najmenším literatúru a

buduje v nich lásku ku knihám. Podľa nej sú knihy nenahraditeľné a z ľudských životov

nevymiznú. Prvá stopa, ktorá smeruje do Európy, pochádza od manželky bývalého poľského veľvyslanca v Spojených štátoch amerických, pani Ireny Kozminskej. Ona priniesla tento projekt do Poľska a začala na ňom intenzívne pracovať. Neskôr sa dostal cez pani Evu Katrušákovú do Čiech, kde funguje už desiaty rok a potom cez pani Vieru Kučerovú aj k nám, na Slovensko. Od roku 2011 sa úspešne realizuje čítanie po celom Slovensku. Do projektu sú zapojené aj knižnice. Celé Slovensko číta deťom realizuje dlhodobú kampaň s mottom „Čítajme deťom 20 minút denne, každý deň“. Aj Podduklianska knižnica sa rozhodla podporiť správnu vec a zapojila sa do projektu **CELÉ SLOVENSKO ČÍTA DEŤOM aj na Mikuláša**. Podujatie sa začalo **1. decembra 2015** čítaním vo vybraných základných školách v okrese Svidník, a to v ZŠ Rovné a ZŠ Cernina a pokračovalo 2. a 3. decembra v Podduklianskej knižnici, kde sa stretli žiaci 3. ročníkov svidníckych základných škôl spolu s ich učiteľmi, ktorým knihovníčky pripravili mikulášske darčeky v podobe krásnych literárnych príbehov. Hostom podujatia bola pani Eva Kačurová-Briňarská, autorka knihy Rýmom z rozprávky do rozprávky.

O Mačkovi a Kubkovi známych dvoch valachoch, čo na salaši pásli ovce, kamarátili sa s medveďom, učili kukučku kukať a vílu ovečky dojiť od spisovateľky Marianny Grznárovej, ktorých deti poznajú aj z Večerníčka, si žiaci 2. roč. ZŠ Ul. Komenského čítali v knižnici **9.12.2015** Táto kniha nepochybne patrí u nás k najvydávanejším a najobľúbenejším rozprávkovým knihám uplynulého desaťročia, ktorá získala ocenenie Zlatá kniha roka 2001.

Pri príležitosti 120. výročia narodenia arm. generála Ludvíka Svobodu, dvojnásobného čestného občana mesta Svidník, sa v piatok **11.12.2015** konala pietna spomienka pri jeho soche v centre mesta a slávnostná akadémia v Dome kultúry. Ľud pod Duklou si nesmierne váži osobnosť arm. gen. L. Svobodu pre jeho statočnosť a pomoc tomuto kraju. O tom, že obyvatelia mesta i celý podduklianský región nosí hlboko v srdci spomienku na tohto výnimočného človeka, svedčia aj čestné názvy

rôznych inštitúcií pomenovaných po ňom, ale tiež busta v Aleji hrdinov na Dukle a aj jedna z ulíc mesta nesie jeho meno. Na slávnostnej akadémii sa zúčastnila aj dcéra generála Ludvíka Svobodu, Zoe Klusáková-Svobodová, ktorej primátor mesta Jan Holodňák

odovzdal najvyššie svidnícke ocenenie - Cenu mesta. Spolu s ňou prišla aj jej dcéra Luďa a vnuk Miroslav. Spoluorganizátorom tohto podujatia bola aj Podduklianska knižnica, ktorá

inštalovala výstavu fotografií, textov a diel týkajúcich sa života arm. gen L. Svobodu a spolupodielala sa na vydaní letáka **Ludvík Svoboda - pojem, symbol i legenda.**

Hodiny bibliografie v Podduklianskej knižnici majú už dvadsaťročnú históriu. Každoročne sa v knižnici stretávajú študenti 3. ročníkov Gymnázia DH vo Svidníku, aby sa naučili ako správne pracovať s literatúrou pri spracovávaní stredoškolských odborných prác, ktoré im pomôžu pri písaní ich odborných prác v rámci predmetu Slovenský jazyk a literatúra. Aj tohto roku to nebolo inak. Na požiadanie profesorky Anety Mačekovej sa takéto podujatie uskutočnilo v dňoch **14.12. a 15.12.2015.** Na tomto podujatí sa študenti oboznámili s pojmami, ako napr. čo je to dokument, bibliografia, bibliografický odkaz, plagiat, citovanie, citát, medzinárodné

identifikačné štandardné čísla ISNB a ISSN, a hlavne ako sa robí popis jednotlivých typov dokumentov, techniky citovania a ako správne citovať. To všetko, a ešte mnoho iných vecí, týkajúcich sa tejto témy, mali možnosť dozvedieť sa formou elektronickej prezentácie. Vedieť správne citovať literatúru je pre študentov škôl tohto zamerania nevyhnutnosťou, keďže gymnázium je prípravou stredoškolákov na vysoké školy.

Pri príležitosti 200. výročia narodenia Ľudovíta Štúra vláda Slovenskej republiky prerokovala a schválila na svojom zasadnutí 15. októbra 2014 materiál, ktorým vyhlásila rok 2015 za **Rok Ľudovíta Štúra**. Ľ. Štúr, významný jazykovedec, spisovateľ, politik

a novinár, bol vedúcou osobnosťou slovenského národného obrodenia v polovici 19. storočia, kodifikátor slovenského spisovného jazyka založeného na stredoslovenskom nárečí, jeden z vedúcich účastníkov Slovenského povstania v rokoch 1848-1849 a poslanec uhorského snemu. Pri tejto príležitosti Štátna vedecká knižnica v Košiciach pripravila panelovú výstavu s názvom Ľudovít Štúr (1815-1856), ktorá pozostáva z bohatého fondu knižnice, z ukážok kníh, portrétov, zborníkov, pamätníkov ale napr. aj z portrétov žien spájaných s Ľ. Štúrom.

Túto výstavu si zapožičala Podduklianska knižnica a pre verejnosť bola prístupná **14. decembra 2015**. Výstava potrvá do **30. januára 2016**.

15. decembra si výstavu prezreli študenti SOŠ-technickej. Zároveň si vypočuli literárne pásmo venované Ľudovítovi Štúrovi, ktorým im pracovníčky knižnice priblížili život a tvorbu tejto osobnosti slovenského národného života. Pásmo bolo doplnené krátkym videofilmom.

Od septembra, keď sa začal nový školský rok, sa aj v knižnici viac pozornosti venuje organizovaniu **informačnej výchovy** tak

pre žiakov ZŠ ale aj pre stredoškolákov. Hlavným cieľom informačnej výchovy je nadobúdanie znalostí, vedomostí ale aj zručností pri práci s rôznorodými druhmi dokumentov a informačných zdrojov, pretože v súčasnej dobe je dôležité vedieť sa orientovať v neprebernom množstve informácií, ktoré sa na nás valia z každej strany. Na informačnej výchove sa snažíme mladých používateľov knižnice oboznamovať s našim výpožičným poriadkom, ale hlavne, aby vedeli

samostatne vyhľadávať informácie a orientovať sa v knižničnom fonde a v iných informačných zdrojoch. Týchto informačných hodín sa v knižnici zúčastnili žiaci všetkých základných škôl v meste, Strednej zdravotníckej školy milosrdného Samaritána vo Svidníku a SOŠ technickej.

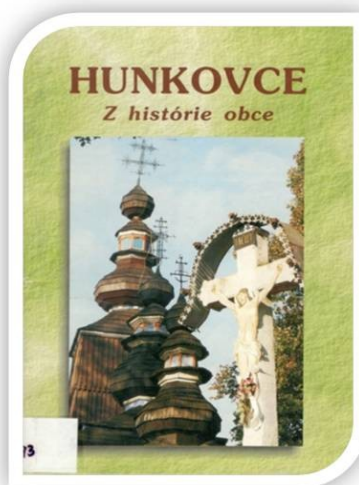

ODDELENIE AKO HO (NE)POZNÁTE

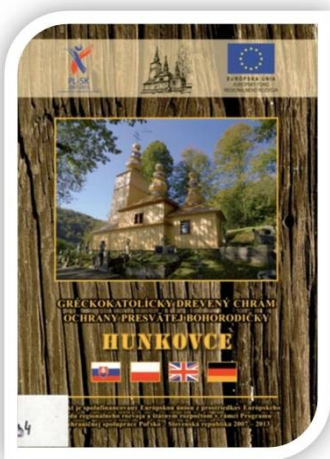
V tejto rubrike oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry, postupne predstavuje rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región, jeho históriu a súčasnosť, jeho malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí v tomto regióne. Veríme, že si ctený čitateľ nájde cestu do knižnice a načerpá a prehĺbi si svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

JUBILEJNÉ PUBLIKÁCIE

V tomto čísle predstavujeme ďalšiu publikáciu zo série jubilejných publikácií našich obcí. V roku 2006 bola vydaná publikácia Hunkovce. Z histórie obce, ktorá vyšla pri príležitosti 458. výročia prvej písomnej Obecný úrad v Hunkovciach. Franko v nej v úvodnom prvé publikácia, ktorá bola cieľom je prispieť k poznaniu hodnôt ľudí v obci. že obec Hunkovce leží na ceste vedúcej od Svidníka História obce je precízne o prvej písomnej zmienke, Márie Terézie, o revolučných o prvej a druhej svetovej je spracovaný v kapitole Od Samostatne sú uvedené pamiatkach obce, a to svetovej vojny, drevený Ochrany Presvätej Bohorodičky a murovaný gréckokatolícky chrám, ktorý je zasvätený Zosnutiu Presvätej Bohorodičky. Obe svetové vojny veľmi nepriaznivo ovplyvnili život obyvateľov obce. V publikácii sa uvádza, že v prvej svetovej vojne bola obec vypálená, obyvatelia sa snažili prežiť v okolitých lesoch, kde si postavili provizórne obydlia – koliby. Časť vojakov rakúsko-uhorskej armády, ktorá prišla do Hunkoviec po ústupe Rusov, bola nakazená cholerou a viacerí z nich zomreli, cholerou sa nakazilo aj niekoľko občanov obce. Vojakmi prinesenou cholerou sa nakazilo i niekoľko občanov obce. K výrazným zmenám došlo v spoločenskom, politickom živote, kultúre a školstve. V roku 1869 Hunkovce síce budovu školy nemali, ale deti aj napriek tomu školu v obci navštevovali. Vyučovalo sa iba príležitostne v dome niektorého sedliaka. Samostatná budova školy

v obci bola postavená občanmi až v roku 1910. Svojpomocne si obyvatelia postavili novú, murovanú školu v rokoch 1927-1928 (s. 21-22). Aj 2. svetová vojna obyvateľom obce spôsobila veľké materiálne škody, ale aj obeť na životoch. Obyvatelia museli evakuovať. V bojoch v chotári Hunkoviec zahynulo veľa nemeckých a sovietskych vojakov. Podľa dokumentov tu zahynulo 363 neznámych sovietskych vojakov, ktorí sú pochovaní pri pamätníku Sovietskej armády vo Svidníku. V dôsledku bojov bola obec úplne zničená a patrila medzi najviac postihnuté obce svidníckeho okresu (s. 29). O povojnovom období obce sa v kapitole Od oslobodenia po súčasnosť hovorí, že obnova obce prebiehala veľmi pomaly. V r. 1946 Hunkovce navštívil armádny generál Ludvík Svoboda, vtedajší minister národnej obrany, ktorý sa na vlastné oči presvedčil o katastrofálnej povojnovej situácii v obci. Postupne si obyvatelia obnovili svoje domovy, opravili sa cesty a mosty. Obnova vyučovania po vojne sa prevádzala v baraku, ktorý bol do obce dodaný a postavený v roku 1945. Základná deväťročná škola pre ročníky 1.-5. bola zrušená v roku 1979. Prvá materská škola v obci bola zriadená v roku 1960, pre nedostatok detí zanikla v roku 2003 (s.31-33). Rozvoj obce sa nezastavil ani po roku 1989. Bola tu vybudovaná kanalizácia a postavená čistička odpadových vôd (r. 2000), čerpacia stanica pohonných hmôt (r. 1994) a bar v budove bývalej školy (r. 1996) a v jednom zo súkromných domov bola zriadená pekáreň a predajňa potravín (r. 1994). Z kultúrnych pamiatok je v obci postavený nemecký vojnový cintorín z 2. svetovej vojny, na ktorom je pochovaných 2800 nemeckých vojakov, posvätený bol v r. 1995. Vzácnu sakrálnou pamiatkou v obci je drevený chrám z 18. stor., ktorý je zasvätený Ochrane Presvätej Bohorodičky, je národnou kultúrnou pamiatkou. Časť z pôvodného ikonostasu sa nachádza v zbierkach Šarišského múzea v Bardejove (s. 39-40). Monografia je doplnená dobovými fotografiami a zoznamom použitej literatúry. Je potrebné uviesť, že v rámci cestovného ruchu vydalo Združenie mikroregiónu Ladomirka v spolupráci s Obecným úradom v Hunkovciach vo vydavateľstve FOTOPRESS skladačku pod názvom **Vítame vás v obci Hunkovce**. Textová časť skladačky je uvedená

v slovenskom, anglickom a nemeckom jazyku. Rok vydania na skladačke nie je uvedený (pravdepodobne vyšla v r. 1999-2000). V roku 2011 vydalo Gréckokatolícke biskupstvo Prešov v rámci projektu Záchrana drevených chrámov na Medzinárodnej drevenej ceste publikáciu **Gréckokatolícky drevený chrám Ochrany Presvätej Bohorodičky Hunkovce**, v ktorej záujemca a čitateľ nájde podrobný popis interiéru a exteriéru chrámu. Text v publikácii je v štyroch jazykoch: v slovenčine, v poľštine, v angličtine a v nemčine. Uvedené publikácie sa nachádzajú vo fonde oddelenia bibliografie a regionálnej literatúry. Patria k vzácnym regionálnym publikáciami a používateľ a záujemca v nich nájde bohatú históriu obce, ktorú môže využiť pre hlbšie poznanie regionálnych dejín obcí svidníckeho okresu. Je namieste skonštatovať, že je chvályhodné pre obecné úrady našich obcí, že svoje obce zviditeľňuje aj formou jubilejných

monografií, ktoré predstavujú pre slovenskú historiografiu obrovský prínos.

Emília Kudlová

pokračovanie v ďalšom čísle

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojim menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im **REGIONÁLNE OSOBNOSTI**. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatelnú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej predstavujeme osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Ivan Polyvka (Ján Polivka) **pedagóg, folklorista, kultúrno-osvetový činiteľ, literát**

Narodil sa 12.2.1866 v obci Breznička, teraz okres Stropkov. Detstvo prežil a základnú školu navštevoval vo Veľkých Bukovciach, teraz Bukovce, kde jeho otec, Andrej Polyvka, bol učiteľom a známym ľudovýchovným a osvetovým pracovníkom. Ivan Polyvka mal 10 súrodencov. Dva roky sa učil maďarčinu v Máriapócsi, potom študoval na gymnáziu v Prešove a na učiteľskom ústave v Užhorode. Po skončení štúdia v r. 1884 pôsobil ako učiteľ v Sedliskách, v r. 1887-1919 vo Svidníku, kde pôsobil 32 rokov. Pamätníci – obyvatelia Svidníka spomínali na obdobie rozkvetu ľudového školstva, kultúry a divadelníctva vo Svidníku, o ktoré sa Ivan Polyvka zaslúžil. V r. 1918-1919 bol vo Svidníku predsedom ľudovej rady a krátky čas veliteľom ľudovej milície. Vymenovaný za inšpektora v bývalej Užhorodskej župe. Ivan Polyvka žil veľmi skromne. Bol to obetavý národovec, obhajoval práva ľudí pod Makovicou, usiloval sa o zvýšenie ich morálneho života, o prehlbovanie ich vedomostí a osvojovanie si ich v živote. V školských príručkách, ktoré sa vtedy vydávali, videl značné nedostatky, preto sa rozhodol napísať skoro zo všetkých predmetov učebnicu pre základné školy. V r. 1896 bola v Prešove vydaná jeho **Učebnaja kniha real'nych nauk dlja Pidkarpatskych uhro-russkych narodnych škol povsednevnogo i povtoritel'noho učenija, časť I....**, druhá časť vyšla v r. 1894. Je to učebnica v 6 častiach: dejiny, zemepis, prírodoveda, hospodárstvo a vedenie domácnosti. Učebnicu používali aj v školách na Zakarpatskej Ukrajine, ba aj v Bačke, v Južoslávii. V tejto učebnici oslovil Polyvka svojich žiakov takýmito slovami: „Rodná zem a milá vlasť kŕmi a vychováva nás, naučme sa ju poznávať a milovať tak, ako milujeme rodný dom, spoznávajme jej minulosť, našich predkov.“ Udržoval veľmi priateľský vzťah a Alexandrom Pavlovičom, básnikom, kňazom, kultúrno-osvetovým dejateľom Rusínov-Ukrajincov na Slovensku i na Zakarpatsku, ktorý 36 rokov pôsobil vo Svidníku. Tento vzťah bol umocnený ešte tým, že sa Ivan Polyvka 20.1.1895 oženil vo Varadke s dcérou I. P. Hvozdoviča, ktorého rodokmeň pochádzal z rodu Alexandra

Pavloviča. Hlboký a úprimný vzťah Ivana Polyvku k rodnej Makovici i k celému Zakarpatsku sa formoval aj pod vplyvom ďalších popredných osobností, ako bol J. Stavrovský-Poprado, Adolf Dobrjanský a ďalší. Ako pedagóg a neskôr inšpektor rusínsko-ukrajinských škôl v bývalej Užhorodskej župe, bojoval za čestné postavenie učiteľov v spoločnosti a za nezávislosť školy. Od pedagógov dôrazne požadoval všeobecné vedomosti, pedagogický takt a špeciálnu osvetu. V školách trval na vyučovaní ruského jazyka a matematiky a tiež na výchove k občianskemu cíteniu detí a mládeže. V r. 1901 bola v Prešove vydaná jeho ďalšia učebnica **Opysanije pryrody. Jestostvennaja nauka i sel'koje chozjajstvo dlja upotreblenija v Uhro-russkich narodnych školach eparchii Prjaševskoj**. Učebnica mala niekoľko častí: opis prírody, prírodné vedy, poľnohospodárstvo, pracovný zošit a laborecké (myslí sa medzilaborecké, pozn. zost.) svadobné piesne. Žijúc medzi ľuďmi spod Makovice I. Polyvka trpkovo znášal sociálny a národnostný útlak svojho ľudu. Obhajuje jeho práva, usiluje sa o zvýšenie jeho morálneho života, jeho vedomostí a osvojovanie si ich v živote. Perspektívu vidí v mladej generácii. preto pracuje veľa a neúnavne. Zaujíma sa o prírodné, historické a spoločenské vedy, študuje dejiny kraja pod Makovicou, najmä mládeži venuje veľa času a tvorivých síl. Aby mohol na nich výchovne pôsobiť i mimo školy, založil vo Svidníku Spolok mládeže a pri ňom zriadil čítareň, kde sa schádzala mládež, organizovali sa kultúrno-výchovné podujatia a rozvíjal sa kultúrno-spoločenský život vo Svidníku. Mimoriadny vzťah mal Ivan Polyvka k literatúre. S veľkou láskou čítal diela ruských a ukrajinských spisovateľov, karpatoruských autorov A. Pavloviča, A. Duchnoviča, J. Fencika a ďalších. Vo svojom životopise uvádza, že v jeho knižnici vo Svidníku (rozumej súkromnej) bolo 500 zväzkov kníh od ruských a ukrajinských spisovateľov, historické knihy a rukopisy. Pôsobenie vo Svidníku bolo jeho najplodnejším obdobím v živote. Vo svojich pamätiach pod názvom **Iz mojih myslej** písal: „*Tu, - som pracoval celých 32 rokov neprestajne a neúnavne pre zvýšenie kultúrnej úrovne rusínskeho obyvateľstva.*“ V pamätiach píše aj o priateľstve s A. Pavlovičom, s ktorým spolupracoval 14 rokov. „*Moja spätosť – písal I. Polyvka, - a spolupráca s básnikom bola mi nápomocná v tomto období môjho života, keď som, plný mladej energie a elánu do života, začal sa cítiť váženým, svedomitým učiteľom-osvetárom a svedomitým synom ruského ľudu, - to znamená svedomitým Rusínom. Keď Pavlovič zistil u mňa veľký vzťah k vlastnému ľudu a lásku k ruskej (rozumej rusínskej) literatúre, obdaril ma plnou dôverou a otvorenosťou až do smrti. Svoju dôveru mi preukázal aj tým, že vo svojom živote – vlastnoručne napísaným v latinskom jazyku – poveril ma vykonávateľom jeho poslednej vôle.*“ Preto Ivan Polyvka bol prvým vydavateľom literárnych pozostalostí A. Pavloviča a vďaka nemu sa zachovala doteraz Pavlovičova rukopisná pozostalosť. V r. 1920 do tlače pripravil a vydal jeho poéziu pod názvom **Vinec stichotvorenij o. A. Iv. Pavloviča**. Obnovoval styky s bývalými žiakmi, ktorí odišli za prácou do USA, korešpondoval s nimi, radil im ako majú žiť a milovať svoj karpatský národ. Preto si ho veľmi vážili. Napr. 8.5.1919 Juraj Kušnir zo Svidníka písal I. Polyvkovi list z USA a takto sa vyznal z lásky k svojmu učiteľovi: „*List som dostal. keď som uvidel ich vlastnoručné písmo (jedná sa o Polyvkove, pozn. aut.), slzy mi tiekli od radosti. Teším sa nielen ja sám, ale všetci bývalí žiaci... Som šťastný, že som ešte raz počul poučné slová od nich (svojmu učiteľovi onikal, pozn. aut.), ako od dobrého otca.*“

Ivan Polyvka je autorom mnohých článkov národno-politického charakteru, ktoré uverejňoval v časopisoch Nauka, Russkaja zemlja, Škola, Narodnaja škola. Bol zakladateľom edície Narodnaja biblioteka a zberateľom ľudových rozprávok, legend a piesní. Posledné roky svojho života trávil vo Veľkých Bukovciach. V r. 1928 tu zriadil

čitareň Kultúrneho spolku A. Duchnoviča. Na Svidník nezabúdal, navštevoval občanov, dával im rôzne rady, poučal ich o hospodárstve. Zomrel po ťažkej chorobe 3.10.1930 v nemocnici v Bardejove. Je pochovaný v Bukovciach, kde má postavený pomník. Jedna z ulíc v meste Svidník je pomenovaná jeho menom.

Emília Kudlová

Použitá literatúra

Farinič, A.: I. A. Polyvka i jeho epocha/A. Farinič. In: Kalendar-dovidnyk na 1954 rik. Prjašiv, 1953.

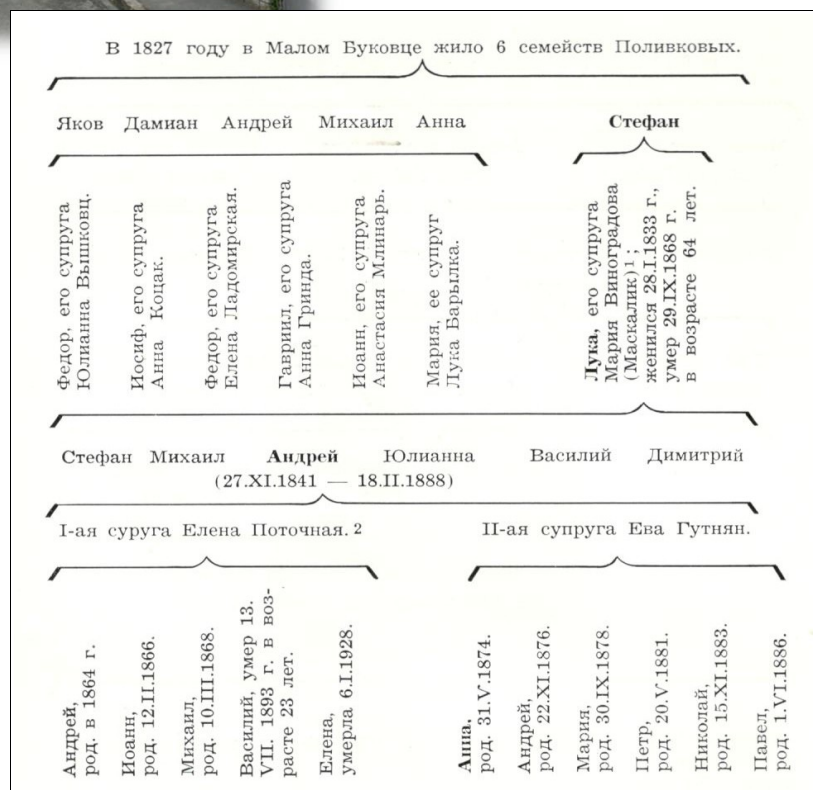
Kudlová, Emília: Poznávajme osobnosti nášho regiónu : Dionýz Ilkovič, Arsenij Kocak, Ivan Polyvka. Bibliografia. /Emília Kudlová. Svidník : Okresná knižnica, 1995.- 22 s. ISBN 80-85147-18-1.

Šlepecký, I. S.: Ivan Andreevyč Polyvka /I.S. Šlepeckij. In: Duklja.- Č. 1 (1959), s. 98-101.

Šlepecký, Andrej: Ivan Andrijoyč Polyvka – narodnyj pedahoh Makovyci/Andrij Šlepec'kyj. In: Narodnyj kalendar 1980. Bratislava - Prešov : SPN-OUL, 1980, s. 83-85.

Ulica v meste Svidník, ktorá je pomenovaná na počesť Ivana Polyvku

Rodokmeň Polyvkových podľa cirkevnej matriky vo Veľkom Bukovci z r. 1827

Police plné kníh

Nájdete v našej knižnici

**Futbal. Základné zručnosti, techniky a triky na zlepšenie hry.
Bratislava : Slovart, 2015. - 176 s.**

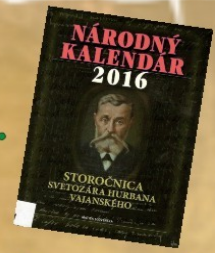
Príručka o najobľúbenejšej hre na svete je určená hráčom všetkých vekových kategórií aj úrovni. Začiatčikom vysvetlí pravidlá a odporučí im vhodný výstroj. Skúsenejším hráčom poradí, ako si zlepšiť techniku, ale aj aké cviky zaradiť do prípravy na zvýšenie kondície. Kapitola nazvaná „Tímová práca“ opisuje herné stratégie aj úlohu jednotlivých členov vo futbalovom klube - od hráčov až po manažment. Text ilustrujú obrázky a tipy z hernej praxe.

**JANOTA, Igor : Prešporské rozprávky.
Bratislava : Marenčin PT 2015. - 312 s.**

Prešporské rozprávky sú výberom povestí, legiend, rozprávok a mýtov z autorovej milovanej Bratislavy. Zákutia starého Prešporka ožívajú v jeho rozprávani o starej radnici, hradnom duchovi, Ganymédovej fontáne, o chodbe pod Dunajom, o striebornom orlovi, starej synagóge, vodníkovi z Prievozu, o strašidlách, alchymistovi, krvavej studničke, o Floriánovi, o poklade bezhlavého mnícha a ďalších miestach, udalostiach, postavách a postavičkách zo starého mesta i blízkeho okolia, od najstarších čias po súčasnosť, prerozprávvané neopakovateľným štýlom.

Národný kalendár 2016. Storočnica Svetozára Hurbana Vajanského. - Martin : Matica slovenská, 2015. - 216 s.

Národný kalendár na rok 2016 je opäť plný portrétov významných osobností, ktoré ovplyvnili našu históriu, a dramatických príbehov z ich života. Z viacerých jubileí roku 2016 vyniká storočnica od úmrtia Svetozára Hurbana Vajanského, ktorú kalendár avizuje už na obálke, ale aj v jeho zaujímavom životopisnom profile. Z pestrej obsahovej palety príspevkov spomeňme príbehy o nezlomnom Rastislavovi, o palatínovi Turzovi a jeho synovi Imrichovi, o dobrodruhovi Móricovi Beňovskom, o životných drámach Alberta Škarvana, Dušana Makovického, Ladislava Nádaši Jégého, Michala Miloslava Hodžu, ale aj Štefana Sandtnera, poetky Maruše Juskovéj a viacerých ďalších.

Rozprávočky po anglicky a po slovensky + CD. Úlohy + cvičenia + slovníček. - Bratislava, Matys 2015. 214 s.

Rozprávočky po anglicky a po slovensky sú klasické rozprávky v slovenskej a anglickej jazykovej verzii. Rozprávky v anglickej verzii prirodzeným spôsobom nabádajú deti, aby sa učili anglický jazyk. Hry a úlohy uľahčujú zapamätanie nových slovíčok. Dieťa sa naučí celé vety a zvraty v anglickom jazyku. Možnosť porovnať ich so slovenským textom spôsobí to, že im ľahšie porozumie a zapamätá si ich. Rozprávky po anglicky sú vynikajúcim spojením vyučovania a zábavy.

Publikácie uverejnené v Podduklianskom knihovníkovi č. 4/2015 boli zakúpené do Podduklianskej knižnice vo Svidníku s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Nadežda Mičáková

Jazykové omýly

V tejto rubrike sa venujeme otázkam jazykovej správnosti, cudzím slovám a frekventovaným nespisovným slovám, ktoré uvádzame spisovným náprotivkom, vychádzajúc z diela Krátky slovník slovenského jazyka, Bratislava 2003 a Príručka slovenského pravopisu pre školy a prax, Bratislava, 2005.

Slovo **barok**, ktoré označuje umelecký sloh v 17. a 18. storočí v architektúre, vo výtvarnom umení, hudbe a literatúre je v slovenčine mužského rodu. Znenie **baroko** (stredného rodu) je nespisovné.

Prídavné meno **dlžný** má aj starý, takzvaný menný tvar **dlžen**, ktorý však môže byť iba menným prísudkom. **Správne je:** *Priateľ je mi dlžný sto eur*, ale aj *Priateľ je mi dlžen sto eur*. Menné tvary majú **krátke koncovky: -a, -i, -o**. Príklady: *Priateľka je mi dlžna sto eur*, *Dieťa je dlžno kamarátovi 5 eur*, *Susedia sú nám dlžni sto eur*.

Ak používate v komunikácii vetu: *kontaktná adresa na nás je...*, vedzte, že je nesprávna. **Správne je:** *naša kontaktná adresa je...*

Tieto obe vetné konštrukcie sú spisovné - konštrukcia s vetnou príslovkou **bolo tma** i vetná konštrukcia s podstatným menom **bola tma**.

V pomnožnom podstatnom mene **dvere** je v genitíve správny dvojtvar **do dverí** i **do dvier**. V lokáli je správny tvar **vo dverách** (nie vo dveriach).

Základné znenia číseliek sú: **jeden** (nie jedna), **dva** (nie dve), **tri, štyri, päť**... Pri sčítavaní používame základný tvar číslovky a slovesný tvar v jednotnom čísle, teda správne hovoríme: **jeden a dva je** (nie sú) **tri**, **dva a dva je** (nie sú) **štyri**.

L. Očipková

Viete, že... Viete, že...

- ◆ **chromotypografia** /gréc./ farebná kníhtlač
- ◆ **chryzografia** /gréc./ maľba práškovým zlatom rozptýleným v spojive; technika používaná najmä v knižnej maľbe
- ◆ **chua-pen** /čín./ klasický čínsky rozprávačský literárny štýl
- ◆ **ideogram** /gréc./ báseň písaná v podobe obrázka
- ◆ **ideonymum** /gréc./ vlastné meno javu duchovnej kultúry, napr. obrazu, literárneho diela, hudobnej skladby (Krútnava, Grapy)
- ◆ **idyla** /gréc. → franc./ útvar lyricko-epického básnictva opisujúci šťastný, pokojný život ľudí vo vidieckom prostredí
- ◆ **idylizmus** /gréc. → franc./ idylický smer v literatúre
- ◆ **igric** /slovan. → maď./ stredoveký potulný spevák-básnik
- ◆ **ich-forma** /nem./ „ja-rozprávanie“ v literárnom diele prostredníctvom prvej osoby jednotného čísla (slovesa)
- ◆ **iluminácia** /lat./ farebná kresba v starých rukopisoch a v prvotlačiach; ručné maľovanie starých rukopisov alebo prvotlačí
- ◆ **imagizmus** /lat./ literárny smer zo začiatku 20. storočia, zdôrazňujúci prirodzený výraz a exaktne obrazný jazyk
- ◆ **imažinizmus** /franc./ ruský porevolučný literárny smer (obdoba imagizmu)
- ◆ **implicit** /lat./ začiatkové slová textu rukopisných kníh, za ktorými obyčajne nasledoval údaj o autorovi a názov diela

Prameň: ŠALING, Samo – IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, Mária – MANÍKOVÁ, Zuzana. 1997. *Veľký slovník cudzích slov*. Veľký Šariš : SAMO – AAMM, 1997. 1310 s. ISBN 80-967524-0-5.

Nobelovu cenu za literatúru

získala

Svetlana

Alexijevičová

Nobelovu cenu za literatúru 2015 získala bieloruská spisovateľka a investigatívna novinárka Svetlana Alexijevičová (67). Oznámila to stála tajomníčka Švédskej kráľovskej akadémie Sara Daniusová 8. októbra v Štokholme.

Spisovateľka prestížnu cenu získala za *"svoje polyfonické (mnohotvárne) písanie, ktoré je pamätníkom utrpenia a odvahy v našej dobe"*. Daniusová pri vyhlásení laureátky označila Alexijevičovú za *"veľkú a inovačnú spisovateľku"*, ktorá *"mapuje dušu"* sovietskeho a postsovietskeho ľudu.

Alexijevičová, ktorej knihy vyšli v 19 krajinách, sa narodila na Ukrajine a vyrastala v Bielorusku, kde vyštudovala žurnalistiku. Vo svojej tvorbe podľa odborníkov využíva najmä novinárske zručnosti a stvárňuje niektoré z najdôležitejších udalostí v dejinách Bieloruska. Najčastejšie práve éru Sovietskeho zväzu - vrátane černobyľskej jadrovej katastrofy, sovietsko-afganskej vojny a tiež pádu režimu.

Medzi jej najznámejšie knihy patria napríklad Černobyľská modlitba (Černobyľskaja malitva, 1999) či formou mozaiky písaná Doba z druhej ruky - Konec rudého človeka, ktorá vyšla tento rok aj v českom preklade a dá sa kúpiť i na slovenskom trhu. Pamätníci sovietskej éry v tejto knihe hovoria o tom, ako verili systému a zabíjali a umierali pre jeho myšlienky. Rozprávajú tiež o stalinskom gulagu, vojnách, o Černobyli.

Ocenenie je dotované sumou ôsmich miliónov švédskych korún (v prepočte 870.000 eur). Na otázku, ako použije finančnú odmenu, ktorá prestížnu cenu sprevádza, odpovedala, že *"si kúpi slobodu pre samu seba"*, keďže napísanie knihy jej trvá veľmi dlho - päť až desať rokov. *"Mám už dva nápady na nové knihy, takže som šťastná, že teraz budem mať slobodu na to, aby som na nich pracovala"*.

Vlani získal Nobelovu cenu za literatúru francúzsky prozaik Patrick Modiano, ktorého vtedy ocenila porota za *"umenie spomienky, s akým evokuje tie najneuchopiteľnejšie ľudské osudy a odкрýva životnú skúsenosť okupácie"*.

Zdroj: <http://www.teraz.sk/kultura/nobelova-cenu-literatura-alexijevicova/159732-clanok.html>

Najkrajšie knižnice sveta

Ponúkame Vám pohľad na vybrané svetové knižnice, ktoré jednoducho musíte vidieť, určite budete očarení nielen ich architektúrou.

Stratená knižnica – Alexandrijská knižnica v Egypte

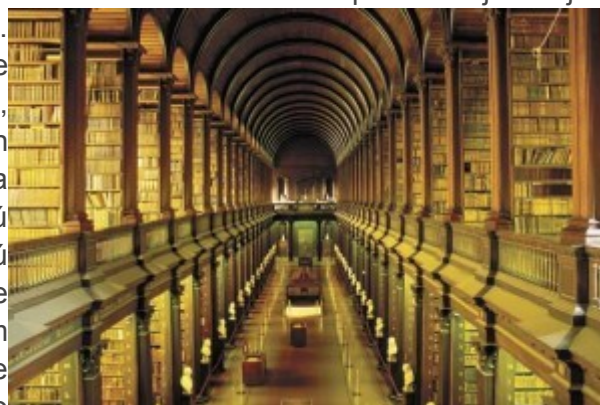
Obnovená bola na Svetový deň knihy – 23. apríla 2002. Alexandrijská knižnica je nasledovníčkou najväčšej a najslávnejšej starovekej knižnici, ktorá vznikla okolo roku 305 pred n.l. v Alexandrii, hlavnom meste Egypta. Úlohou tejto knižnice bolo „zhromaždiť knihy všetkých národov na Zemi“.

Či sa to v tej dobe podarilo, môžeme iba hádať. Tesne pred jej úplným zničením však mala vyše 500 000 zvitkov. Nová budova Alexandrijskej knižnice bola navrhnutá Nóorskymi architektmi. Má tvar kruhu v znamení egyptského Boha Slnka Ra a symboly vyryté do vonkajšej fasády znázorňujú slová vo všetkých jazykoch sveta. Je to jedna z najmodernejších knižníc sveta, poskytujúca tie najmodernejšie knižnično-informačné služby. A hoci vo vnútri nájdeme všetky knihy sveta, pravá egyptská kultúra nezostáva za múrmi budovy. Pomoc pri hľadaní kníh čitateľom pomáhajú zahalené moslimky.

Knižnica Trinity College, Írsko

Nádherná krajina maskuje dvojposchodovú budovu pod drevenými klenbami priamo v Dubline majestátne poklady. Chváli sa titulom najväčšej knižnice v Írsku a obsiahne kópiu každej novej knihy, ktorá je publikovaná vo Veľkej Británii. Impozantná klenba Dlhej siene má 64 metrov a učaruje čitateľom viac ako 200 000 historickými textami, mramorovými bustami učencov a prebýva tu aj jeden krásny, nie veľmi knižný skvost – najstaršia harfa v Írsku. A aký je Írsky národný klenot, na ktorý sú najviac hrdí? Kniha z Kellsu – The Book of Kells, ktorú starostlivo umiestnili v klenotnici na poschodí. Je najstarším zachovaným stredovekým svedectvom írskych iluminovaných rukopisov. Kniha je ručne ilustrovaným evanjeliom mníchov z Iony, ktorí utiekli do Kellsu po nájazde Vikingov v roku 806. V knižnici sa objavila už v 17. storočí a jej najkrajším prvkom sú litery vyzdobené ľudskými a zvieracími motívmi na vysoko kvalitnom pergamene. Ak by ste hľadali časť Írska, kde vám bude dýchať na krk najviac histórie, ste na správnom mieste.

<http://www.blogabcknihy.sk/11-najkrajsich-kniznic-sveta-1-diel/>

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

V tejto rubrike na pokračovanie uverejňujeme tzv. výrazy (frazologizmy), ktoré prekonalí tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

HYDRA

Hydra – obluda s hadím telom a deviatimi dračími hlavami. Žila v močiaroch pri meste Lerne na pobreží Argolského zálivu a pustošila okolie; ľudia boli proti nej bezmocní, lebo z každej odseknutej hlavy jej vyrástli dve nové a okrem toho jednu z hláv mala nesmrteľnú. Napriek tomu sa však našiel hrdina, ktorý od nej ľudí oslobodil: s pomocou svojho priateľa Ioláa ju zabil Héraklés. *Jej meno je symbolom rôznych obludností; v literatúre sa stretávame napr. s hydrou vojny, hydrou fašizmu, hydrou byrokratizmu atď.*

obrázok na: <http://www.hydravm.org/hydra>

HYGIEIA

Hygieia – dcéra boha lekárstva, Asklépia, zosobnené zdravie. V mýtoch nehrala významnú úlohu, ale antickí umelci ju často zobrazovali, a to ako mladú ženu s hadom v ruke, ktorého napája z misky. *Tento symbol sa udržal v zdravotníctve dodnes, rovnako ako jej meno v kmeni slova hygiena a jeho odvodeninách.*

obrázok na: <https://sporel.wordpress.com/2015/10/01/genlerinizin-geleneksel-gidalara-ihtiyaci-var/>

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda. 1997. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia I. : výberová bibliografia*. Svidník : Podduklianska knižnica, 1997. 39 s. ISBN 80-85147-25-4.

Čas na zábavu

Zasmejme sa

Pýta sa redaktor cigáňa.

- No čo, knihy čítaš?
- Čítam, čítam.
- A o čom čítaš?
- No rozprávky čítam.
- A o tom, ako ide cigáň do roboty, nečítaš?
- Nie, horory nemám rád.

*****

Nič nedvíha moju kultúrnu úroveň tak ako televízia, - hovorí jeden divák,
 - len čo doma zapnem televízor,
 hneď prejdem do vedľajšej izby a čítam knihu.

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

4			6					9
3		6	4	9	8	1	7	
				5	2			
	2	3				6		
			3	2	1		4	
8		4		6	5		1	3
9			5	3		8		7
		7				4	5	
6	8							

	1	5	2		4			3
3	4		7	1				5
8					5	2	1	
			8					6
7			6	9	1			
		8	5					
			1	2			3	
2		3				4	7	1
	7	9		3	8	5		

**Poddukliansky knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882191. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Bc. Ľudmila Očipková, Nadežda Mičáková**